

Notulen van de raadsvergadering op donderdag 9 november 2023

Aanwezig:

de voorzitter
de griffier

mr. M.J.M. De Loo,
mr. N.A.P.G. Bisschoff

de leden

GOB: M.W.C. Claessens, C. Verjans, R.E.W. Breidenbach, L.W. van Rijswijk, G.R. Klee, N.F.J. Wetzels, J.H.J. Tholen, I.A.L. Knops-Verjans, F. Kuburić, M.P.A. Dormans, P.G.J.M. Boonen, J.A.G. Peeters
CDA: P.T.H.M. Henssen, J.E.E.A. J.H. Smeets, A.J.C. Fredrix-Pilon, G.J.M.C. Essing-Demandt, T.A. Salvino, B.A.J. Hoedemakers, P.J. Brouwers
GroenLinks/PvdA: A.E.H. Wielders, M.H. Schipper, P.H.J. Kubben, J.E. Janssen, M.J.M. De Loo, A. Boukhrissi,
Stadspartij: W.P.H. Paauwe, A.C.M. Raven
PVV: M.H.J. Klaassen
SPA: J.J. Renet
VVD: J.M.H. Joosten
D66: P.R. Pi Van de Venne
Lokaal Sittard-Geleen-Born: S.A.J. Klein
PIT: M.M.J.T. Schenk-Hermans
FVD: A.R.A.R. Lotfy

het college

G.A.J. Geilen, Y.G. Salvino-Meijer, J.G.L.M. Buhler, A.L.W.G. Houtakkers, I.A.M.H. Tillie

Afwezig:

de leden

J.W. Coumans (PVV), Schlössels, (CDA), F.M.M. Crutzen (GroenLinks/PvdA)

het college

mr. J.Th.C.M. Verheijen

notulen

F.J.G. van Vlodrop (Notuleerservice Nederland)

Opening en mededelingen

De **voorzitter** heropent om 18.30 uur de raadsvergadering van 8 november 2023 uur en heet iedereen van harte welkom. De burgemeester is vanavond verhinderd.

9. Programmabegroting 2024, 2e rapportage 2023, Belastingmaatregelen 2024 (1e termijn college en tweede termijn)

Wethouder **Buhler** waardeert het draagvlak van de fracties voor deze begroting. Zij kondigt aan in te gaan op de opmerkingen over financiën, bedrijfsvoering, participatie en bestaanszekerheid.

Enkele fracties hebben gevraagd om meer inzicht in de cijfers. Daar wordt al, net als aan de leesbaarheid van de begroting, aan gewerkt na opmerkingen van de regiekamer. Nog niet alles is perfect, maar de wethouder ziet wel vooruitgang. Zo is er een begroting op hoofdlijnen toegevoegd. In de commissie B&V is afgesproken om de begroting, de aanpak en het resultaat, volgend jaar SMART te formuleren. Op taakveldniveau zijn exacte bedragen genoemd. Dat wordt nog verder uitgediept. Ook zullen de bedragen digitaal worden aangeleverd. Samen met de raad wordt besproken hoe de raad kan bijsturen. Ook zal per fase (stapsgewijs) worden aangegeven wat wel en niet geleverd kan worden.

De informatiemarkt wordt samen met de initiatiefnemers conform afspraak geëvalueerd. Gezien de positieve opmerkingen zal de informatiemarkt wel een blijvertje worden.

De raad heeft een langgekoesterde wens om iets terug te doen voor de inwoners, onder andere met een heroverweging van de lokale lasten en het afschaffen van de hondenbelasting. Met de

eerder (in 2021) door de raad vastgestelde verhoging van de ozb werd het investeringsprogramma van ruim 75 miljoen euro gedekt. Later is de voorgestelde belastingverhoging voor 2024 teruggedraaid in de kadernota. Ook is toen de hondenbelasting tijdelijk verlaagd. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld. Daarbij houdt het college rekening met de genoemde moties en afspraken en, zolang geen zicht is op een structurele dekking, met de mogelijkheden van het moment.

Ook als nu de hondenbelasting wordt afgeschaft, staat het bedrag volgend jaar opnieuw in de begroting. Dat is niet uit te leggen aan de hondenbezitters. Het college adviseert dan ook om de hondenbelasting alleen te verminderen als daar een structurele dekking voor is. Dat is nu niet het geval.

Mevrouw **Joosten** (VVD) merkt op dat de raad eerder gekozen heeft voor afschaffing van de hondenbelasting. Voor 2024 kan het overschot ingezet worden voor een bevrozing van de hondenbelasting met als doel om de belasting net als in andere gemeenten in 2025 af te schaffen.

Wethouder **Buhler** herhaalt dat er structureel geen dekking is voor de kosten van de afschaffing van de hondenbelasting van 800.000 euro. Daarmee is er geen begrotingsevenwicht. Daar zal de toezichthouder opmerkingen over maken. De nu voorgestelde bevrozing kan gedekt worden met incidentele middelen. Zij zegt toe ook voor 2025 te zoeken naar incidentele middelen.

Mevrouw **Joosten** (VVD) is van mening dat de toezichthouder geen opmerkingen zal maken over de inzet van incidentele middelen, hoe hoog die ook zijn.

Wethouder **Buhler** stelt vast dat sommige fracties er problemen mee hebben dat het bevrozen van de hondenbelasting slechts tegemoetkomt aan de hondenbezitters. Lokaal Sittard-Geleen-Born bijvoorbeeld wil deze incidentele middelen liever besteden aan inhoudelijke zaken. Dat doet het college door te investeren in de gemeente.

De Stadspartij en FVD zetten vraagtekens bij de overschotten op de jaarrekeningen van de afgelopen jaren en stellen voor om dit geld terug te geven aan de inwoners. De wethouder benadrukt dat de overschotten in de afgelopen jaren veelal te maken hadden met corona. In 2022 ging het om een bedrag van 23 miljoen euro, waarvan maar liefst 18 miljoen euro betrekking had op zaken die pas eind 2022 bekend waren en waar veelal verplichtingen (binnen het sociaal domein) aan verbonden waren. Doordat de middelen pas eind dit jaar zijn toegekend, was het bedrag (net als in veel andere gemeenten in Nederland) zo hoog. Dat had te maken met de methodiek van financiering van het Rijk. Het college houdt dus geen geld vast. De wethouder legt uit dat slechts 20% van de inkomsten komt uit de gemeentelijke belastingen.

Het college heeft middelen ingezet ten behoeve van de financiële gezondheid van de gemeente en voor investeringen in de stad. In de jaarschijven 2023 en 2025 is er in de begroting respectievelijk 1,9 miljoen euro en 1 miljoen euro over. Dat geld wil het college inzetten om ook de jaarschijven na 2025 sluitend te maken. Daarom ontraadt het college het amendement van de Stadspartij. De Stadspartij stelt ook voor om de 4,7 miljoen euro stelpost indexering in te zetten voor investeringen. Het betreft echter een investeringskrediet. Dat is een balanspost en geen exploitatiepost.

De heer **Raven** (Stadspartij) merkt op dat het ging om een amendement naar aanleiding van de 2^e rapportage 2023 en niet naar aanleiding van de jaarrekening. Het amendement heeft betrekking op de voorliggende stukken. De wethouder verwijst naar besispunt 5 met daarin de dekking voor de 4,7 miljoen euro door het oormerken van het restant van de stelpost indexeringen voor investeringen van 5,2 miljoen euro. Spreker vraagt naar de oorsprong en onderbouwing van het bedrag van 5,2 miljoen euro. De wethouder heeft verder bij de belastingtarieven een percentage van 4,22% index gehanteerd, terwijl er de afgelopen maand geen verhoging is geweest van de investeringen. Er was afgelopen maand zelfs sprake van een desinvestering van 0,4%. Daarmee betalen de inwoners volgend jaar 4,22% extra belasting.

Wethouder **Buhler** legt uit dat de indexering een door het Rijk voorgeschreven percentage is. Het extra bedrag wordt toegevoegd aan de belastingopbrengsten. De stelpost indexering heeft betrekking op middelen van het Rijk om toe te voegen aan de indexeringsreserve. Daarmee worden toekomstige prijsverhogingen gedekt.

De heer **Raven** (Stadspartij) is van mening dat deze werkwijze het budgetrecht van de raad aantast. De 5,2 miljoen euro wordt zonder bemoeienis van de raad gereserveerd.

Wethouder **Buhler** legt uit dat het gaat om een reservering voor – mogelijke – toekomstige prijsstijgingen binnen projecten. Als daarvan sprake is, zal het college daarvoor voorstellen aan de raad voorleggen.

Ook het college had, nu de begroting niet sluitend is, dat graag anders gezien. Het is echter geen ramp. De toezichthouder is het eens met de werkwijze van het college en complimenteert het college zelfs met deze begroting.

Het Rijk moet gemeenten toekomstperspectief bieden. Daarom steunt het college de motie van PIT hierover van harte.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) deelt mee er op 13 oktober 2023 een position paper naar de Tweede Kamer is gestuurd voor de begrotingsbehandeling van BZK op 17 oktober 2023. Daarin staan vier punten: herstel van het accres in 2026, afschaffing van de opschalingskorting, de indexerende moet passen bij de stijgende zorgvraag en balanstaken middelen. Wat voegt de motie dan nog een toe? Zeker nu de Tweede Kamer met verkiezingsreces is en in de verkiezingsprogramma's van veel partijen de opschalingskorting wordt afgeschaft.

Wethouder **Buhler** staat volledig achter dat position paper, maar vindt het mooi dat ook de raad van Sittard-Geleen nog eens laat zien dat dit belangrijk is. Zij vindt het sympathiek om dit zo te doen.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) kondigt aan te onthouden dat sympathiek een graadmeter is.

Wethouder **Buhler** gaat in op de vraag van de PVV of het college wel behoedzaam omgaat met reserves. Zij vindt dat het college daar verantwoord mee omgaat. Bij de bespreking van de Kadernota 2023 en de 2^e rapportage 2023 heeft de raad besloten om het jaarrekeningresultaat na bestemming (van 10 miljoen euro) en het restant van coronamiddelen (5 miljoen euro) in te zetten voor de dekking van de speerpunten in de kadernota. De speerpunten worden in de periode 2024-2026 uitgevoerd. Daarvoor is het totaalbedrag van 15 miljoen euro tijdelijk in de algemene reserve opgenomen. Dat wordt met dit voorstel weer opgenomen. Dat is een gezond en financieel verantwoord beleid.

De PVV vraagt naar de bandbreedte en de afwegingen bij de speerpunten. Die zijn inderdaad niet opgenomen in de begroting, maar zijn uitgewerkt in de kadernota.

PIT vraagt om behoedzaam om te gaan met leningen. Over de vergelijking met sparen voor een feest wijst de wethouder erop dat veel huishoudens (met een eigen huis) gemiddeld een veel grotere lening hebben dan de gemeente. Verplichtingen zoals kapitaallasten zijn al afgedekt voor de toekomst. Eventuele risico's worden afgedekt binnen de algemene reserve.

Het CDA vraagt aandacht voor de ontslagen medewerkers van VDL Nedcar. De gemeente trekt samen op met partners (UWV, FNV, onderwijsinstellingen en VDL Nedcar) om hen bij te staan in begeleiding naar nieuw werk en ondersteuning in inkomen.

De heer **Renet** (SPA) roept op om alle ontslagen medewerkers, of ze nu bij VDL Nedcar hebben gewerkt ook bij de slager om de hoek, gelijk te behandelen.

Wethouder **Buhler** deelt mee dat het zojuist geopende werkcentrum er voor iedereen is.

Mevrouw **Schenk** (PIT) herhaalt dat aan het aangaan van een lening altijd kosten zijn verbonden.

Wethouder **Buhler** legt uit dat de kosten van projecten structureel worden doorgerekend en dat kapitaallasten voor de duur van het project worden opgenomen in de begroting. Dat maakt de vergelijking met een huishouden moeilijk.

Enkele fracties hebben opmerkingen gemaakt over Samenwonen op proef. Het gaat echter niet om een proef van de gemeente. Het is dagdagelijks beleid. De halfjaarlijkse proef betreft de samenwonenden. De Stadspartij vraagt in dat kader voor aandacht voor mensen met AOW. SVB heeft dat al georganiseerd.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) weet dat veel AOW'ers niet bij elkaar gaan wonen, omdat ze dan gekort worden op hun uitkering. Als ze bij elkaar kunnen wonen zonder korting, komen woningen vrij. Dat komt ten goede aan woningzoekenden.

Wethouder **Buhler** gaat in op de vraag van Lokaal Sittard-Geleen-Born of de gemeente is voorbereid op langdurige stroomuitval en internet. De gemeente is daarop voorbereid met onder andere de inzet van accu's en het decentraal vastleggen van data. Verder heeft de gemeente de beschikking over andere noodvoorzieningen. Zij zegt toe geïnteresseerden daarover bij te praten. De Stadspartij heeft gevraagd om kwijtschelding van lijkbezorgingsrechten. Dat is niet mogelijk. Het is geen belasting, maar een dienst van de gemeente. De verordening van de gemeente is gebaseerd op de VNG-model. Binnen dat model is geen mogelijkheid voor kwijtschelding.

De heer **Renet** (SPA) heeft een vraag over Het Groene Net Noord. De raad heeft besloten om niet meer te investeren in dit net in afwachting van de impact van de Wcw. Speelt daarbij het duurzaamheidsaspect van de investering die daarmee gepaard gaat een rol? Inmiddels is vast komen te staan dat de BES niet voldoende capaciteit heeft om duurzaam te verwarmen.

Wethouder **Buhler** legt uit dat haar rol bij dit onderwerp zich beperkt tot de aandeelhoudersrol. Zij verwijst voor deze technisch inhoudelijke vraag naar haar collega, wethouder Tillie.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) stelt voor om calamiteiten als langdurige stroomuitval te oefenen. Hij vraagt verder naar de bestuurlijke keuze van het college op het gebied van digitaal betalen versus contante betalingen. Er is namelijk veel verzet tegen het verdwijnen van de mogelijkheid om contant te betalen.

Wethouder **Buhler** antwoordt dat er geen vast beleid is op het gebied van betalingen. Zij stelt voor om daar met de raad later over van gedachten te wisselen.

De heer **Klaassen** (PVV) stelt vast dat het college niet van plan is om de hondenbelasting de komende jaren verder af te bouwen en roept het college op om daarvoor dekking te vinden.

Wethouder **Buhler** legt uit dat daar bij de bespreking van de kadernota al een besluit over genomen. Daarmee hoeft het niet in het begroting te worden opgenomen.

Wethouder **Geilen** geeft eerst een reactie op de opmerkingen over de portefeuille van de burgemeester. Er zijn opmerkingen gemaakt over de verschillende rechtszaken tegen Sabic. Hij legt uit dat het college niet ingaat op lopende rechtszaken. Hij benadrukt dat de gemeente zich continu blijft inzetten voor verbetering van de veiligheid. De gemeente heeft een convenant ondertekend om ervoor te zorgen dat Chemelot en de omgeving ervan veilig is.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) wil weten welke rol de gemeente heeft gespeeld bij het verstrekken van de koepelvergunning aan Chemelot.

Wethouder **Geilen** legt uit dat de provincie bij de koepelvergunning bevoegd gezag is. De gemeente heeft slechts een adviserende rol en kan in een verklaring bedenkingen kenbaar maken.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) stelt voor om in de toekomst niet zo snel meer een verklaring van geen bedenkingen af te geven (zoals de afgelopen jaren gebruikelijk was), zeker als er wel bedenkingen zijn.

Wethouder **Geilen** verwijst daarvoor naar de raad. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de afgifte van de verklaring van geen bedenkingen (bij ruimtelijke procedures en niet over vergunningen op het gebied van veiligheid). De gemeente heeft het convenant ondertekend ten behoeve van de veiligheid en Chemelot te helpen in zijn ambitie om de meest veilige site van de wereld te worden.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) roept het college en de raad op om zorgvuldig om te gaan met het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen bij de koepelvergunning.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) herhaalt dat inwoners van Sittard-Geleen Sabic vijftien jaar lang 330.000 euro hebben betaald. Daarmee hebben ze meebetaald aan onveiligheid en vervuiling. Hij roept dan ook op kritisch te kijken naar impulsen aan de economie via dergelijke bedrijven, zeker als ze inwerken tegen het belang van de inwoners.

Wethouder **Geilen** legt uit dat de gemeenteraad destijds besloten heeft om financieel bij te dragen aan het nieuwe hoofdkantoor van Sabic in Sittard. Dat geld is niet gebruikt voor het creëren van onveiligheid op Chemelot. De steun aan bedrijven om zich te vestigen in deze gemeente is verder een verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Economie. In motie 1 vraagt GroenLinks/PvdA om een onderzoek naar de mogelijke verlenging van de crisissnoodopvang in Sittard. Het opbouwen van de opvang gaat gepaard met hoge kosten, zoals is opgenomen in de overwegingen in de motie. Ook is er nog steeds sprake van een grote opgave voor de opvang van asielzoekers. Maar de noodopvang is conform afspraak ingericht voor een periode van maximaal een jaar, tot 12 juni 2024. Als je terugkomt op die belofte, beschadigt dat het vertrouwen in de overheid. Daarom ontraadt de wethouder de motie. Lokaal Sittard-Geleen-Born heeft gevraagd naar informatie over incidenten. Die heeft hij nu in de krant moeten lezen. Daarmee is hij hierover geïnformeerd.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) vindt zich met deze opmerking niet serieus genomen. Hij heeft eerder gedetailleerde vragen gesteld en daar slechts algemene antwoorden op gekregen.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat eerder is afgesproken dat de raad wordt geïnformeerd over de voortgang. Daarop is op 28 september 2023 een RIB verstrekt. De krant heeft op basis van die (openbare) RIB een krantenartikel gepubliceerd. D66 heeft een warm pleidooi gehouden voor meer Europa in het beleid. De fractie vraagt – net als in mei 2023 – om een uitgewerkte structuurvisie voor euregionale samenwerking. De wethouder herhaalt zijn antwoord dat daarvoor op dit moment geen ambtelijke capaciteit beschikbaar is. Hij deelt mee dat de gemeente, samen met de provincie, samenwerkt met de EU. Hij omarmt de motie van D66 met het verzoek om de EU toe te voegen aan de netwerken van de gemeente voor bestuurlijke samenwerking.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) weet dat ook onder andere Maastricht werkt met zo'n structuurvisie. Kan Sittard-Geleen daarop aansluiten? Daarmee kan de gemeente ambtelijke capaciteit besparen.

Wethouder **Geilen** legt uit dat een invulling vanuit Sittard-Geleen ook veel ambtelijke capaciteit kost. Hij zegt toe onderzoek te doen naar de inspanningen van Maastricht en of Sittard-Geleen op die manier invulling kan geven aan de vraag van D66.

Mevrouw **Joosten** (VVD) geeft de wethouder de suggestie mee om de Europese samenwerking te koppelen aan de motie over Tripool.

Wethouder **Geilen** herhaalt zijn toezegging om interesse te tonen in de inspanningen van Maastricht, maar herhaalt ook dat een invulling vanuit deze gemeente (met andere speerpunten) ambtelijke capaciteit kost. Hij beaamt dat de regio een krachtig geluid moet laten horen richting de provincie, het Rijk en de Europese organen. Samenwerking is (steeds meer) noodzakelijk. Wat betreft de drie (Tripool)steden gaat het dan om verduurzaming van Chemelot, de Einsteintelescoop, de internationale reisverbindingen en acquisities van internationale investeringen. De wethouder omarmt dan ook de betreffende motie van de VVD en PIT.

Wethouder Geilen vervolgt met een reactie op de opmerkingen op zijn eigen portefeuille, onder andere over wonen. In de Limburgse Woonkeuken komen ontwikkelaars, corporaties, overheden en andere partijen die zich betrokken voelen bij het onderwerp wonen, bij elkaar. Ook minister De Jonge was onlangs aanwezig. Het onderwerp wonen kent vele ingrediënten, maar het gaat vooral om de samenhang. Die is complex, zeker met stijgende rentes en bouwkosten. Er wordt nu gewerkt aan een factsheet met een transparant overzicht van de feiten op de verschillende onderdelen.

In de tussentijd gebeurt er al van alles. Zo zijn in Pitground studentenwoningen gerealiseerd, is in het Vijverpark driftig gebouwd, verrijzen op de schoollocatie in Holtum woningen, net als in

Lindenheuvel op de Maretakhof, in Geleen op de Carrefourlocatie en onder andere in de Mariahof in Sittard. In het middengebied is gestart met de bouw van de eerste fase. Ook voor de komende jaren zijn er voldoende plannen, voor 2024 308 woningen in de sociale huursector, 160 in het betaalbare segment, 58 in het hogere segment. Voor de jaren daarna zijn ook substantiële aantallen gepland.

De raad heeft vorige maand unaniem het bestemmingsplan voor het middengebied met 250 woningen vastgesteld. Het grootste deel van de woningen is al verkocht. Daarmee kan de bouw in 2024 starten.

De heer **Klaassen** (PVV) beaamt dat de raad met een grote meerderheid heeft gestemd voor woningbouwplannen. Hij wil weten of er voor de juiste doelgroep wordt gebouwd met bijvoorbeeld betaalbare koop en huur.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat de in de genoemde voorbeelden ook woningen worden gebouwd in het lage segment. De gemeente kan dat bij particuliere locaties echter (nog) niet afdwingen, bijvoorbeeld in het middengebied. Ook de corporaties kiezen niet voor betaalbare woningen in dat gebied. Zij geven de voorkeur aan andere plekken voor sociale woningbouw, onder andere in Geleen-Zuid. Voor het middengebied wordt onderzoek gedaan voor betaalbare huurwoningen.

In de betreffende motie wordt gevraagd om de richtlijn van 30% aan te houden. Dat percentage maakt deel uit van de Limburgse Woondeal. Daar ligt echter nog geen wetgeving onder en dat kan dus niet worden afgedwongen. Informeel stuurt de gemeente daarop door initiatiefnemers te bewegen om samen te werken met corporaties. De wethouder zegt toe de raad regelmatig te informeren over (nieuwe) plannen. Hij benadrukt dat op de schoollocatie in Einighausen 100% (vijftien) sociale huurwoningen komen. Van het huidige woningenbestand is bijna 30% sociaal. FVD is geen voorstander van sociale huur, omdat die toch slechts naar statushouders zouden gaan. De cijfers zeggen echter iets anders. Maximaal 10% van de mutaties ging vorig jaar naar statushouders, 70% was het gevolg van verhuizingen binnen de gemeente.

Om vastgelopen werken vlot te trekken, worden subsidies aangetrokken; zo is 1,5 miljoen euro subsidie verkregen voor de verkeersontsluiting van het middengebied en is er ook subsidie beschikbaar voor onder andere de verduurzaming van woningen in Geleen-Zuid en de Kluis. In de omgevingsvisie worden toekomstbeelden opgenomen met alle informatie die daarover is opgehaald. In de komende drie perioden wordt de discussie met de raad gevoerd over woningen, sociale huur, de sturing erop en welk instrumentarium kan worden ingezet om de juiste doelen te bereiken.

De raad wordt in januari 2024 geïnformeerd over de resultaten van de onderzoeken.

De heer **Janssen** (GroenLinks/PvdA) legt uit dat zijn motie gaat over meer sturing op sociale huur. Hij is het niet met de wethouder eens dat het niet afdwingbaar is. Dat is zowel publiekrechtelijk (via een exploitatieplan in een bestemmingsplan) als privaatrechtelijk (via een anterieure overeenkomst) mogelijk. In particuliere situaties is dat inderdaad moeilijker. Ook corporaties zullen geen plannen ontwikkelen voor alleen sociale huur, maar zullen zeker willen samenwerken met marktpartijen. De gemeente moet die mogelijkheid benutten.

Wethouder **Geilen** legt uit dat sommige ingrediënten van sturing nog niet beschikbaar zijn. Daarmee is sturing niet afdwingbaar. De wethouder heeft wel die intentie. Daar is geen motie voor nodig. In de motie wordt echter gevraagd om bij alle plannen met meer dan twintig woningen 30% sociale huur af te dwingen.

De heer **Janssen** (GroenLinks/PvdA) is van mening dat het juridisch mogelijk is, zowel publiekrechtelijk als privaatrechtelijk.

Wethouder **Geilen** deelt mee dat specialisten binnen de gemeente aangeven dat het niet kan worden afgedwongen. Daarnaast moeten de plannen ook betaalbaar zijn. Zo is er bij goedkopere woningen vaak sprake van een onrendabel deel.

De heer **Raven** (Stadspartij) merkt op dat in de afgelopen vijftien jaar geen woningen in de gemeente zijn gebouwd. Erkent de wethouder dat het woningbeleid in die periode was gestoeld op verwachtingen die niet zijn uitgekomen? En dat dat heeft geleid tot de hoge woningbouwopgave op dit moment?

Wethouder **Geilen** beaamt dat een aantal jaren geleden in Zuid-Limburg een beleid is ingezet om op een zorgvuldige en verantwoorde manier woningen toe te voegen. Toen was het beeld dat er op termijn te veel woningen in Zuid-Limburg zouden komen die niet voldoen aan de zowel kwantitatieve als kwalitatieve behoefte. Op de lange termijn is er nog steeds sprake van een scheefgroei met een overschot aan goedkope grondgebonden koopwoningen en een tekort aan diezelfde woningen in de huursector. Ook gaan er steeds meer mensen alleen wonen. Daarvoor zijn andersoortige woningen nodig. Ook is er nu sprake van een lichte stijging van de bevolking, onder andere door migratie.

De heer **Raven** (Stadspartij) stelt vast dat door dat beleid nu niet kan worden beantwoord aan de vraag. Wat is de les die uit dit beleid kan worden getrokken?

Wethouder **Geilen** vindt dat nu de juiste woningen moeten worden gebouwd, onder andere levensloopbestendige, betaalbare en sociale woningen. De economische situatie was eerder onzeker om die woningen in de markt zetten. Dat is later wel gebeurd, maar door de stijgende rente en hogere kosten worden de corporaties en bouwbedrijven nu weer terughoudender.

De heer **Raven** (Stadspartij) deelt mee dat het eerder met een lage rente en lage bouwkosten mogelijk was om te bouwen. Dat heeft deze gemeente met een terughoudend beleid onvoldoende gestimuleerd. De Stadspartij heeft bijvoorbeeld eerder gevraagd om een ontwikkeling van het gebied rondom het station in Sittard. Daarvoor zijn echter nooit plannen gemaakt. Wanneer komt de versnelling?

Wethouder **Geilen** herhaalt dat de raad daarvoor de ingrediënten worden aangeboden. Ook liggen (en lagen) er al plannen, maar de marktpartijen pakken die plannen niet altijd op. Inderdaad, ook niet toen de rente heel laag was, vanwege andere zaken als de stikstofproblematiek en veiligheid. Hij beaamt dat er op onderdelen een versnelling nodig is.

De heer **Klaassen** (PVV) vindt het spijtig dat de wethouder niet erkent dat het beleid in de afgelopen jaren wel degelijk gezorgd heeft voor de huidige slechte situatie op de woningmarkt. Zaken als meer eenpersoonshuishoudens en hogere migratie waren toen ook al bekend. Bouwbedrijven zijn door dat beleid vertrokken uit Zuid-Limburg vanwege de vermeende krimp en corporaties hebben daardoor woningen verkocht.

Wethouder **Geilen** is het niet met de heer Klaassen eens. Corporaties verkopen ieder jaar een deel van hun bezit vanwege de cashflow. Ook slopen ze woningen, omdat ze niet meer voldoen. Maar ze bouwen ook nieuwe woningen. Met het destijds ingezette beleid wilde men leegstand voorkomen.

De heer **Klaassen** (PVV) merkt op dat er nu geen sprake is van leegstand. Dat is het gevolg van het beleid in de afgelopen tien jaar.

De heer **Boonen** (GOB) begrijpt dat het lastig is om sociale huurwoningen af te dwingen. Hij stelt voor om de motie aan te passen en het college niet te vragen om het af te dwingen, maar om te streven naar meer sociale huurwoningen.

Wethouder **Geilen** stelt voor om later samen naar de tekst van de motie te kijken, maar deelt mee dat dat streven al een voornemen is van het college. Het CDA en de VVD hebben gevraagd naar de stand van zaken van de ontwikkelingen in het centrum van Geleen. De wethouder heeft eerder een themasessie over het onderwerp toegezegd in het eerste kwartaal van 2024. De shop&go-petitie is serieus in behandeling genomen. FVD heeft vragen gesteld over het niet volgen van de aanbestedingsregels. De wethouder legt uit dat het college bewust besloten heeft om op deze manier te handelen en de raad daarover in de 2^e rapportage te informeren. Het gaat om een meerwerkopdracht. Het was doelmatiger om die op deze manier uit te voeren.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) stelt vast dat het college uit het oogpunt van doelmatigheid besloten heeft om de regels naast zich neer te leggen. Is het college niet gebonden aan wet- en regelgeving?

Wethouder **Geilen** legt uit dat het gaat om een administratieve regel die bepaalt bij welke bedragen je welke procedure in gang moet zetten. Soms is het doelmatiger om daarvan af te wijken en de consequenties daarvan (onrechtmatigheid) te aanvaarden. Bij het alternatief bestond het risico dat je een andere architect moet inschakelen. De fout ligt aan het begin van aanbesteding toen nog niet duidelijk was in hoeverre de architect later in het project nog nodig was.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) stelt vast dat het college bewust onrechtmatig heeft gehandeld. Zou de wethouder dat een volgende keer ook zo doen? Zij schrikt van de laksheid waarmee het college onrechtmatig handelt. Zij kondigt aan er schriftelijke vragen over te stellen.

Wethouder **Geilen** herhaalt dat het een bewuste en weloverwogen keuze was, ook om de raad daarover te rapporteren. De accountant zal bij de jaarrekening rapporteren dat er onrechtmatig is gehandeld. Hij bestrijdt dat er sprake is van laksheid.

De heer **Renet** (SPA) is ontdaan over deze ontboezeming van de 'wet'houder. Had het college dit niet vooraf aan de raad moeten voorleggen? En wat is de reactie van de accountant?

Wethouder **Geilen** herhaalt dat de accountant daarover zal rapporteren.

D66 heeft gevraagd naar de eerder beloofde RIB over grensoverschrijdend openbaar vervoer. De eerste RIB is verschenen op 12 december 2022. Toen was er niets te melden over grensoverschrijdende verbindingen. In december 2023 volgt een update van de RIB met waar nodig informatie over grensoverschrijdend openbaar vervoer.

SPA vond het tarief voor het wegbrengen van puin te hoog. De wethouder legt uit dat de milieuparken doorontwikkelen naar circulaire centra. Dan zal ook naar de tariefstructuur worden gekeken.

De heer **Renet** (SPA) herhaalt dat inwoners op andere plekken (veel) goedkoper uit zijn. Hij roept op om de inwoners daarover te informeren.

Wethouder **Geilen** vervolgt met reactie op de ingediende moties en amendementen.

In motie 3 wordt aandacht gevraagd voor de IC Eindhoven-(Sittard)-Aken. De wethouder is het eens met de intentie van de motie. Voor motie 6 over sociale huur is de afspraak gemaakt om later in dit overleg te kijken naar de tekst.

Wat gevraagd wordt in de motie Straatje erbij (met een voorstel voor bouwen in het buitengebied) wordt tegengehouden door het provinciale beleid, maar de wethouder ziet beweging bij de provincie. Hij zegt dan ook toe om de gevraagde inventarisatie uit te voeren.

De motie over het dagtarief van de Hub Dassenparkeerplaats komt niet tegemoet aan de eerdere afspraak om alleen in de Odaparking in Sittard en de Marktgarage in Geleen een maximaal dagtarief van 5 euro te hanteren. Bovendien gaat het om een incidentele verlaging (van twee jaar). Het tarief gaat daarna weer omhoog. Bij de bespreking van het detailhandelsbeleid kan daar – op een bredere manier – aandacht aan wordt geschonken.

In de motie Grafrechten vraagt de Stadspartij om de rechten in termijnen te kunnen betalen. De raad heeft eerder de beheervisie op begraafplaatsen vastgesteld. Toen is ook gesproken over de mate van kostendekkendheid, zijn de tarieven verhoogd en zijn er meer mogelijkheden gekomen voor de duur van de rechten met de mogelijkheid om ze te verlengen. Daarmee is ook betalen in termijnen mogelijk. De wethouder beaamt dat langdurige contracten goedkoper zijn. Hij ontraadt de motie.

Wethouder **Salvino** gaat in op de zorgen over de ontwikkelingen in de twee centra. Daar wordt bij de bespreking van het detailhandelsbeleid op ingegaan met aandacht voor onder andere parkeren, beleving en wonen. Voor de ontwikkelingen zijn middelen opgenomen in de begroting. Daarmee kan gestart worden met het uitvoeringsprogramma met keuzes op de korte, middellange en lange termijn.

Op 15 november presenteert het Rijk de Nationale actieagenda mkb-dienstverlening. Daarmee wordt het mkb ondersteund. Sittard-Geleen speelt op dat gebied een voortrekkersrol. De wethouder zegt toe de raad over de ontwikkelingen te informeren.

GroenLinks/PvdA heeft vragen gesteld over de vestigingssubsidie voor bedrijven, onder andere voor Sabic. De wethouder legt uit dat het initiatief voor bedrijven om zich te vestigen in een gemeente komt vanuit de provincie of het Rijk. De vestiging van een bedrijf draagt bij aan de

economie, werkgelegenheid, maar ook bijvoorbeeld aan het imago van de stad en komt ook ten goede aan de inwoners. Steun aan het bedrijfsleven komt altijd aan de orde in het uitvoeringsprogramma.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) heeft geen vragen gesteld over het algemeen beleid. In dit specifieke geval (Sabic) hebben inwoners meebetaald aan hun eigen onveiligheid en aan milieuschade.

Wethouder **Salvino** benadrukt dat het ging om de vestiging van een mooi groot hoofdkantoor in Sittard. Het is een prachtig iconisch gebouw. Daar kan iedereen trots op zijn. Daarom heeft de raad destijds besloten een investeringssubsidie te kennen.

De wethouder gaat in op de vraag wanneer gestart wordt met de bouw op de unilocatie. Met de school is afgesproken dat het nieuwe schoolgebouw in het schooljaar 2025/2026 in gebruik genomen kan worden. Wanneer precies de eerste schop de grond in gaat, is nog niet duidelijk, maar de afspraak over de oplevering blijft staan. Binnenkort wordt daarover een nieuwsbrief op alle online kanalen verspreid. In december 2023 wordt de raad door middel van een RIB geïnformeerd over de ontwikkelingen.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) wil weten of de gemeente nu alle gronden heeft verworven.

Wethouder **Salvino** geeft aan dat de gemeente nog wacht op een uitspraak van de Kroon over een specifiek geval. Het traject daartoe is al een tijdje geleden gestart. De gronden van de school zijn inmiddels in het bezit van de gemeente.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) vindt dat er sprake is van een groot risico en kondigt aan erop terug te komen als het misgaat.

Wethouder **Salvino** begrijpt de meerwaarde van de motie van D66 over buurtalen. Het is goed dat mensen, zeker in de buurt van de landsgrens, meerdere talen beheersen. Het is echter een bevoegdheid van het schoolbestuur. Zij legt uit dat er al sinds 2013 sprake is van onderricht in buurtalen. Er vindt regulier overleg over plaats met de schoolbesturen en binnenkort wordt de Onderwijstafel nieuw leven ingeblazen. Op die momenten is er de mogelijkheid om met de schoolbesturen te spreken over dit en andere thema's als Zon op Dak of het Jeugdeducatiefonds. Deze motie stimuleert de wethouder om dit extra onder de aandacht te brengen, maar zij benadrukt dat zij zich ook zonder de motie kwijt van haar taken.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) heeft ook aandacht gevraagd voor de mogelijkheid dat ook raadsleden een bijdrage kunnen leveren aan de Stadskrant, naast de bijdrage van de wethouders.

Wethouder **Salvino** zegt toe dit op te nemen met het team Communicatie en er later op terug te komen.

Wethouder **Houtakkers** gaat in op het verzoek van GOB voor uitbreiding van Spectaculo over de drie stadsdelen. De wethouder steunt dat verzoek, maar vindt dat het evenement eerst sterker moet worden. De stadsdichter start 1 januari 2024. De VVD vraagt opnieuw voor een kiosk op de Markt. De wethouder deelt mee dat het Huis aan de Markt een stadsbalkon krijgt. Daarmee kan op hoogte bijvoorbeeld een kampioenschap gevierd worden. De wethouder spreekt binnenkort met de familie Hermans over de Toon Hermansexpositie in het theater.

De kosten van een clubhome in het Tom Dumoulin Bikepark zijn binnenkort bekend. De aanbesteding loopt al voorwaardelijk. De vermoedelijke start van de bouw is in februari 2024. Lokaal Sittard-Geleen-Born sprak over het woonwagenkamp aan de Oranjelaan in Geleen. In de raadsvergadering van 15 juni 2023 is een bedrag beschikbaar gesteld voor de aanpak van de woonwagenproblematiek aan de Obbichterweg en de Tuddernderweg. De wethouder zegt toe te gaan voor de gevraagde quickwins. Met het opnieuw beschikbaar stellen van middelen voor een nieuw traject wordt de situatie erg onoverzichtelijk. De wethouder beaamt dat er op de Oranjelaan inbreidingsmogelijkheden zijn. Hij schaaft die mogelijkheden onder de quickwins.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) wil deze problematiek betrekken bij de bouw van de nieuwe wijk bij het ziekenhuis. Bij de aanpak van Geleen-Zuid zijn er ook veel woningen gebouwd maar is geen enkele standplaats gecreëerd. Daarom wil hij bij dit project in een vroeg stadium een aantal nieuwe standplaatsen betrekken.

Wethouder **Houtakkers** antwoordt dat de geschetste context leidend blijft. Als uit de uitkomsten van het behoefteonderzoek blijkt dat beelden veranderen, kan daar opnieuw met de raad over worden gesproken.

GroenLinks/PvdA heeft aandacht gevraagd voor zonnepanelen op monumenten in beschermde stadsgezichten en dorpsgezichten. Daar wordt al hard aan gewerkt. Daar moet ook de AOK bij worden betrokken. Het licht gaat langzaam van oranje op groen. Er is gestart met het opstellen van beleidsregels. Daarbij moet rekening gehouden worden met zaken als duurzaamheid, handhaving en bijvoorbeeld stedenbouw. In januari 2024 wordt er met belanghebbenden, onder andere de monumentenvereniging, over gesproken. De wethouder verwacht in het voorjaar 2024 het beleid vast te kunnen stellen.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) heeft begrip voor het lange traject voor de zichtbare delen, maar vraagt om een versnelling voor niet zichtbare delen ten behoeve van de energietransitie. Hij deelt mee dat in de eerder genoemde casus mensen meermalen contact hebben gehad met de gemeente en dat zij van het kastje naar de muur zijn gestuurd. Hij roept op om dit met urgentie op te pakken.

Wethouder **Houtakkers** legt uit dat de route ook voor de niet zichtbare delen langs het gemeentehuis en de AOK loopt. Dat vraagt om duidelijke beleidsregels. Het streven is om die in het eerste kwartaal van 2024 gereed te hebben.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) kondigt aan de wethouder daar strikt aan te houden.

Wethouder **Houtakkers** vervolgt met de opmerkingen over Bedrijventerrein Fortuna en de stationsomgeving. De stationsomgeving (de hub) staat volop in de belangstelling op de lokale tafels, in het Tripooloverleg, op provinciale tafels en op nationaal niveau (gezien de opmerkingen van minister De Jonge hierover). Het is echter niet mogelijk om het gebied van de ene op de andere dag te veranderen. Na het vertrek van DSM is een transformatie op gang gekomen met goede resultaten tot gevolg. Er wordt nu met partners gesproken over een transformatie van de leegstaande kantoren en de realisatie van een regionale hub zonder het keurslijf van een bestemmingsplan. Het is belangrijk om in dat gebied, met een spoorlijn met vervoer van gevaarlijke stoffen, de veiligheid te waarborgen. Daar wordt met het ministerie over gesproken. In de motie Verduurzaming maatschappelijk vastgoed wordt gevraagd om de verduurzaming van de accommodaties die in eigendom zijn van een stichting te koppelen aan de accommodaties van de gemeente. Het in kaart brengen van de duurzaamheidsopties van de vele gemeentelijke accommodaties kost echter veel tijd en energie. De wethouder stelt daarom voor om daar eerst onderzoek naar te doen. De accommodaties die in eigendom zijn van een vereniging of maatschappelijke organisatie kunnen een lening afsluiten voor verduurzaming. Hij stelt voor om het onderzoek daarnaar te koppelen aan het eerder genoemde onderzoek.

De heer **Claessens** (GOB) wil weten of het college bereid is om middelen beschikbaar te stellen als uit onderzoek blijkt welke opties er mogelijk zijn.

Wethouder **Houtakkers** merkt op dat ook de financiële implicaties in kaart worden gebracht. De raad kan vervolgens een afweging aken. Hij schat zelf in dat het om zeer veel geld gaat. In een motie is gevraagd om een gemeentevlag en een gemeentewapen. De wethouder omarmt die motie, maar stelt voor om er samen met een werkgroep uit de raad aan te werken. Met de motie 't Wurt tied dat 't èns gezag wurt' vraagt de PVV aandacht voor dialectles op basisscholen. De minister heeft al aangegeven dat het Limburgs gebruikt kan worden in het onderwijs en de media, maar het is en blijft een verantwoordelijkheid van de scholen.

De heer **Renet** (SPA) beaamt dat de politiek niet in kan grijpen in de lessen op scholen. Dat is eerder echter wel gebeurd met een motie van PIT.

Wethouder **Houtakkers** legt uit dat de kwestie van de Stolpersteine, want daar ging die motie over, via cultuur (De Domijnen) liep. Die organisatie verzorgt cultuureducatie op scholen en heeft er in dat kader op scholen over gesproken.

De heer **Klaassen** (PVV) benadrukt dat in het dictum is opgenomen dat de lessen niet per se op scholen hoeven plaatsvinden. Er wordt gevraagd om begrip te kweken. Dat kan op verschillende manieren.

Mevrouw **Joosten** (VVD) is van mening dat de wethouder wel het gesprek kan aangaan met de scholen, zowel over deze motie als over de motie van D66 over buurtalen. Inwoners geven aan dat ze dat belangrijk vinden. Zij roept de wethouder dan ook op om dit met de scholen te bespreken.

Wethouder **Houtakkers** kondigt aan de motie, met de goedkeuring van de PVV, ruim te interpreteren. De wethouder kondigt verder op korte termijn een RIB aan met nieuwe informatie over het sportpark 't Anker.

Wethouder **Tillie** gaat in op de vraag van SPA over de biomassacentrale. De wethouder heeft geen signalen dat de centrale niet meer kan leveren en gaat ervan uit dat de levering tot 2047 gegarandeerd blijft. Eventuele signalen moet Het Groene Net zelf oppakken.

Vrijwilligers zijn de smeerolie van de maatschappij. Er is echter bij veel verenigingen een tekort aan vrijwilligers. Het is een goed idee van GOB om kaderfuncties en bestuursfuncties samen te voegen om zo verenigingen te ontlasten. De wethouder zegt toe daar onderzoek naar te doen. Hij zegt ook toe gepensioneerden, maar ook kinderen, te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. Mantelzorg doe je uit liefde voor je naaste, maar is ook zwaar zeker als mantelzorgers dat naast hun werk moeten doen. Daarom wordt het mantelzorgcompliment gehandhaafd.

Het herstelplan van Xonar staat los van een eventuele fusie met de Mutsaersstichting en heeft dan ook geen consequenties voor de recente ontwikkelingen. De raad zal na iedere bestuurlijke monitoring van het herstelplan door middel van een RIB geïnformeerd worden over de laatste stand van zaken.

Het CDA sprak over de Hervormingsagenda Jeugd. De wethouder is daarmee bekend. De VNG werkt aan een uitvoeringsplan. Voor de uitvoering zijn uitspraken van het Rijk nodig. Die laten echter op zich wachten. De wethouder zegt toe het uitvoeringsplan met de raad te bespreken. GOB vroeg aandacht voor een Woonwijzerwinkel. De winkel in Heerlen is gericht op kleine energiebesparingen en is commercieel van opzet. De wethouder wil dat in Sittard-Geleen ruimer opzetten met onder andere aandacht voor circulariteit en een totaalplaatje op het gebied van duurzaamheid. In de begroting wordt dat het Duurzaamheidshuis genoemd. Dat wordt 2024 verder uitgewerkt.

Enter Next Level werkt aan een rapport over het lokaal sociaal energiebedrijf. Dat wordt deze maand in het college en voor het einde van het jaar met de raad besproken.

Het realiseren van de RES-doelen is iets van de lange adem met vele hindernissen, maar de ambitie blijft overeind. De raad heeft niet gekozen voor windturbines in Holtum-Noord vanwege de gezondheid van omwonenden. Het onderwerp is onderdeel van de RES-afspraken en zal in 2024 worden opgepakt. De ontwikkelingen van het Warmtenet Zuid-Limburg verlopen voorspoedig. Grote partijen, als BZK, Chemelot en de provincie hebben zich aangesloten. Er wordt nu gewerkt aan de inrichting van de governance. In 2024 wordt fase 3 met de raad besproken. Met dit project kunnen 100.000 woningen in Zuid-Limburg worden aangesloten op de restwarmte van Chemelot (dat is 20% van de landelijke doelstelling). Enexis is in verband met problemen door netcongestie blij met deze ontwikkelingen.

Er wordt gewerkt aan de transitievisie warmte. Begin 2024 worden de gebiedsuitvoeringsplannen aan de raad voorgelegd met plannen voor drie aardgasloze wijken.

De gemeente heeft veel voor haar inwoners kunnen doen, onder andere op het gebied van energiearmoede en hulp bij de aanvraag voor subsidie voor zonnepanelen en isoleren. Ook kan de gemeente aan de slag met de CDOK-middelen van het Rijk.

De wethouder kondigt aan samen met de raad een visie te ontwikkelen om de RES-doelen te realiseren. Zon en Dak heeft een inventarisatie gemaakt van mogelijkheden voor grootschalige investeringen in zonnepanelen op daken. Er is veel mogelijk. Voor de uitvoering is echter de medewerking nodig van de eigenaren van de daken. Ook moet de Energiewet worden aangepast zodat je ook stroom kunt leveren aan je buurman.

In 2024 wordt samen met de raad het afwegingskader met wat wel en niet mag, mede gezien de technologische vooruitgang, herijkt, met wellicht nieuwe mogelijkheden voor particulieren. De wethouder is gecharmeerd van het voorstel van de Stadspartij om een werkgroep in te richten.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) is verbaasd over de reden die de wethouder aangaf voor het stopzetten van windmolenpark in Holtum, vanwege de volksgezondheid. De raad ging er toen van uit dat er (nog) geen landelijke afstandsnormen waren, waardoor de mogelijke consequenties voor de volksgezondheid nog niet bekend waren.

Wethouder **Tillie** legt uit dat in de motie daarover sprake was van mogelijke gezondheidsschade. Dat moest nog worden onderzocht. Uit nieuwe onderzoeken blijkt dat de volksgezondheid wel degelijk in het geding is als de windturbines te dicht bij woningen worden geplaatst.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) stelt voor om bij de feiten te blijven. Destijds was niet zeker of de volksgezondheid in het geding was.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) vindt dat een bestuurder moet kijken naar mogelijkheden en niet steeds moet refereren aan onmogelijkheden. Hij ziet uit naar het door de wethouder aangekondigde uitvoeringsplan. Hij stelt voor om in de tussentijd al te starten met bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen op parkeerplaatsen.

Wethouder **Tillie** herhaalt dat de gemeente daarbij afhankelijk is van de eigenaren van de parkeerplaatsen. Bovendien gaat het, als de eigenaar ermee akkoord gaat, om lange trajecten. De wethouder herhaalt dat in het tweede kwartaal van 2024 gestart wordt met het opstellen van een visie en een strategie. Daarna volgt een uitvoeringsplan. Ook dat kost, in samenwerking met de raad, tijd. Het lukt niet om daar al in het eerste kwartaal van 2024 resultaten van te presenteren.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) ziet uit naar die ontwikkelingen. Hij merkt op dat de gemeente ook eigenaar is van enkele parkeerplaatsen en vraagt of de wethouder daar iets mee kan. Hij vraagt verder op welke termijn het college wel resultaten kan presenteren. Hij is bereid de motie daarop aan te passen.

Wethouder **Tillie** beaamt dat de gemeente eigenaar is van enkele parkeerplaatsen. Het gaat echter om kleine parkeerplaatsen waar een investering in zonnepanelen niet rendabel is. Bovendien moet de raad hier ook nog budget voor beschikbaar stellen. De wethouder is blij met de aangekondigde aanpassing in de motie, maar blijft moeite houden met andere beslispunten in de motie, onder andere over de ambitie van RES 2.0. Hij geeft er de voorkeur aan om eerst aan de slag te gaan met RES 1.0. Ook het idee over de bomen maakt uitvoering van de motie moeilijk. Hij stelt voor om dat bij het opstellen van de strategie mee te nemen.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) merkt op dat de passage over RES 2.0 uit de voortgangsrapportage van mei 2023 komt. Hij stelt in de motie slechts voor om vooraf aan de onderhandelingen met de andere gemeenten in Zuid-Limburg, met de raad te spreken over het gewenste ambitieniveau.

Wethouder **Tillie** herhaalt dat hij er de voorkeur aan geeft om verder te werken met RES 1.0. De ambities waren wellicht niet realistisch en moeten afgeschaald worden.

De heer **Renet** (SPA) is blij dat nu ook het college vindt dat de ambities binnen RES 1.0 niet realistisch zijn. Hij ziet uit naar de besprekingen hierover met de raad.

Wethouder **Tillie** benadrukt dat de ambities hoog blijven, maar ze moeten wel haalbaar zijn. Er zijn al veel alternatieven voor het opwekken van windenergie. Daar wordt in 2024 verder onderzoek naar gedaan. Het is de week van het respect. In de maatschappij is echter sprake van veel polarisatie. Daarom pleit de wethouder voor meer dialoog, verbinding en begrip.

Tweede termijn

De heer **Boonen** (GOB) gaat in op de ingediende moties en amendementen.

- Amendement van D66, netwerken in de EU. GOB geeft de voorkeur aan een kleiner gebied voor netwerken, maar vindt de insteek sympathiek en zal het voorstel steunen.
- Motie van D66, lokale greendeal. De motie is aangepast. Daarmee is het verschil tussen de motie en het voorstel van het college erg klein en is de motie wellicht overbodig.
- Motie van het CDA en D66, gemeentevlag en -wapen. GOB steunt die motie als het daadwerkelijk om de gemeente gaat niet over de stad.
- Motie van GOB, sociale huurwoningen. De motie is aangepast.
- Motie van het CDA, Straatje. De motie is op verzoek van GOB uitgebreid met inbreidingen. Daarmee steunt de fractie de motie.
- Motie van de VVD, parkeertarieven. GOB steunt het voorstel van de wethouder om de parkeerproblematiek (op korte termijn) integraal te bezien en zal de motie niet steunen.
- Motie van de VVD, versterking Tripool. GOB steunt die motie.
- Motie van D66, buurtaalonderwijs. GOB zal de motie niet steunen.
- Motie van de PVV, dialectonderwijs. Er gebeurt gelukkig al veel op dat gebied, onder andere door Veldeke, maar GOB vindt het voorstel belangrijk en zal de motie steunen.
- Motie van GOB, verduurzaming. De motie is aangepast en wordt in stemming gebracht.
- Motie en amendement van de Stadspartij, grafrechten. GOB is het eens met de reactie van het college en zal de voorstellen niet steunen.
- Amendement van de VVD, afschaffen hondenbelasting. GOB snapt de reactie van het college en zal het voorstel niet steunen. Zij zal de ontwikkelingen kritisch blijven volgen.
- Amendement van de Stadspartij, 2^e rapportage. De Stadspartij speelt hiermee Sinterklaas en geeft spaargeld uit voor een ander doel dan bedoeld.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) merkt op dat in de begroting aandacht is voor de buurtalen Frans en Duits in het onderwijs. Met zijn motie wordt dat – op een vrijwillige basis – gefaciliteerd. Hij vraagt dan ook de fractie van GOB om de afwijzing te heroverwegen.

De heer **Boonen** (GOB) deelt mee dat in de fractie is gesproken over de behoefte hieraan. De fractie geeft de voorkeur aan meer aandacht voor het Nederlands.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) benadrukt dat er binnen de euregio mogelijkheden zijn om er subsidie voor te verkrijgen. Scholen hoeven daarvoor enkel interesse te tonen. Met de motie wil D66 dat faciliteren. Daarmee komt de aandacht voor Nederlands niet in geding.

De heer **Boonen** (GOB) weet dat scholen weinig tijd hebben voor extra zaken en vraagt zich af of scholen hier wel op zitten te wachten. Hij zegt toe dit, met de aanvullende uitleg van D66, nog eens in de fractie te bespreken.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) herhaalt dat de Stadspartij voorstander is van een museum over Toon Hermans in het voormalig V&D-pand in Sittard. Met een expositie over Toon Hermans in het Huis aan de Markt ontstaat meer reuring op de Markt in Sittard.

De heer **Boonen** (GOB) benadrukt, gezien het afwijzen van de verschillende opties vanwege economische redenen, dat in het Huis aan de Markt ontwikkelingen moeten komen die geld opbrengen. Komende week vindt in het Toon Hermanstheater een presentatie plaats. Als de familie met deze plek instemt, geeft de heer Boonen de voorkeur aan (een snelle realisatie op) die plek.

De **voorzitter** stelt voor om nu eerst het woord te geven aan het college voor een reactie op de aangepaste moties.

De heer **Klaassen** (PVV) vraagt zich in het kader van het dualisme af waarom dat nodig is.

De **voorzitter** wilde met zijn voorstel het college de raad laten informeren over zijn opvatting over de aangekondigde aanpassingen in de voorstellen. Hij stelt vast dat een meerderheid van de raadsfracties instemt met het bezwaar van de PVV, geeft niet het woord aan het college en vervolgt met de tweede termijn van de raad.

De heer **Brouwers** (CDA) merkt op dat het CDA Sittard-Geleen een lokale afdeling is en lokale belangen behartigt. Het is voor lokale partijen (aan de zijlijn) gemakkelijk om kritiek te hebben op de landelijke afdelingen.

D66 heeft gevraagd om raadsleden de gelegenheid te geven om bijdragen te plaatsen in de stadskrant. Dat is prima, zolang de boodschappen politiek-neutraal zijn.

Het CDA steunt het amendement van D66 over aandacht voor Europese netwerken en de motie voor de intercity Eindhoven-Aken. De fractie steunt niet de motie van GroenLinks/PvdA over de crisisopvang. Daarover zijn eerder afspraken gemaakt. Het CDA steunt ook niet de moties van D66 over de lokale greendeal (overbodig) en buurtaalonderwijs (niet uitvoerbaar; ook is er op scholen al veel aandacht voor de Franse en Duitse taal). Het CDA steunt de gewijzigde motie over huurwoningen. Het verzoek is gewijzigd in een inspanningsverplichting. De fractie steunt de motie Tripool-samenwerking van de VVD, maar niet het amendement van de fractie over de hondenbelasting, omdat mensen dan het ene jaar niet en het andere jaar wel belasting moeten betalen. Het is logisch om de parkeertarieven gelijk te trekken, maar het CDA steunt de voorstellen hierover, gezien de reactie van de wethouder, niet. Datzelfde geldt voor de amendementen en moties over de grafrechten. Het CDA dient de motie over dialectonderwijs mede in.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) gaat in op de ingediende moties en amendementen. De fractie steunt de motie van D66 over netwerken binnen de Europese Unie en de motie over het gemeentefonds (met de kanttekening dat er al veel over wordt gelobbyd). Hij wil wel voorkomen dat het idee ontstaat dat alle financiële problemen van de gemeente ontstaan door het Rijk.

GroenLinks/PvdA steunt de voorstellen voor een gemeentevlag en -wapen en voor Een straatje erbij. De fractie steunt niet de voorstellen voor de parkeertarieven, want daarmee zullen de abonneementhouders uit de parkeergarage vertrekken. Het versterken van Tripool is een goed initiatief. Het voorstel voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed is zeer belangrijk. GroenLinks/PvdA steunt beide moties.

Hoever kan een gemeenteraad gaan in oproepen aan het onderwijs voor Frans, Duits en dialectonderwijs? GroenLinks/PvdA zal de voorstellen op dat gebied steunen, maar stelt voor om daar verder terughoudend in te zijn.

De fractie steunt niet de ingediende amendementen. De fractie volgt de reactie van het college. Dat geldt ook voor de motie over grafrechten.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) herhaalt dat zijn verzoek over buurtaalonderwijs gestoeld is op vrijwilligheid. Scholen die daar vrijwillig aan mee willen doen, kunnen met de ingediende voorstel worden ondersteund door onder andere het coördinatiecentrum en het 3M-project.

De motie Greendeal is niet overbodig. De motie heeft toegevoegde waarde, want het voorstel bevat een concreet tijdpad (uiterlijk 4^e kwartaal van 2024). Daarmee gaat de gemeente daadwerkelijk vooruit met de energietransitie.

Voor de heer **Renet** (SPA) staan primair de veiligheid, de gezondheid en de leefomgeving van de inwoners centraal, secundair de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op Chemelot, tertiair het milieu en pas op de laatste plaats het bedrijfsplan.

SPA stelt voor om netwerken te beperken tot de nabije omgeving en steunt daarom met voorstel van D66 hierover niet. SPA is ook geen voorstander van het voorstel van GroenLinks/PvdA over een mogelijke verlenging van de crisisopvang. De motie van PIT over gemeentelijke financiering is volstrekt overbodig. SPA steunt de motie van D66 over de intercity, is tegen de voorstel op het gebied van de RES, is voor het voorstel van D66 over de gemeentevlag, is voor het voorstel over de huurwoningen, is tegen het voorstel van het CDA over een extra straatje, is mede gezien de reactie van de wethouder tegen het voorstel van de VVD over parkeergarages, is tegen het voorstel van de VVD over Tripool (er gebeurt namelijk al veel op dat gebied), is voor het voorstel van GOB voor verduurzaming, is tegen het voorstel van D66 over buurtaalonderwijs, is voor het voorstel van de PVV over dialectonderwijs en is voor het voorstel van de Stadspartij over de belastingen.

De heer Renet vindt het zeer vreemd dat het college juist binnen het project Glanerbrook onrechtmatig handelt. Daarom dient de fractie de motie hierover mede in. SPA stemt verder voor de motie over grafrechten en tegen het voorstel van de VVD over de hondenbelasting.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) vindt het vreemd dat SPA voorstander is van het voorstel voor een verlaging van de ozb, terwijl de fractie net als GroenLinks/PvdA de voorkeur geeft aan een verlaging van de lasten voor alle inwoners. Het voorstel komt tegemoet aan de mensen met de minste financiële problemen.

Voor de heer **Renet** (SPA) beaamt dat laatste, maar legt uit dat Sittard-Geleen in vergelijking met andere gemeenten al een hoge ozb hanteert, terwijl de lasten voor huurders in vergelijking laag zijn. Verder mogen de mensen met een inkomen hoger dan 120% van het minimum, dus ook de hogere inkomens, ook wel iets terugkrijgen. Voor SPA is het voorstel de next best en de fractie stemt daarom voor het voorstel.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) staat niet negatief tegenover de motie van GroenLinks/PvdA over de crisisopvang. Ermee stoppen zou ertoe leiden dat de gemeente wordt gevraagd voor nieuwe opvang. Gezien de uitleg van de wethouder (afpraak is afspraak) en de reactie van zijn achterban zal hij het voorstel niet steunen.

De motie van PIT gaat over de onzekerheden van het gemeentefonds. Daar is al zoveel over gezegd. Daarom steunt de fractie het voorstel niet. Het verzoek van D66 voor een intercity tussen Eindhoven en Aken heeft voor de fractie geen prioriteit, maar zij zal de motie toch steunen.

Lokaal Sittard-Geleen-Born steunt de motie over de greendeal niet. Het voorstel voor een stadswapen is niet van deze tijd, maar de heer Klein geeft de fracties ruimte voor een ontwerp. Hij is blij met de motie over de sturing van sociale huurwoningen. Aan het verzoek in de motie over parkeergarages wordt aandacht geschonken tijdens de bespreking van de detailhandel. Hij is het eens met de samenwerking binnen Tripool, maar vraagt daarbij aandacht voor een veilige werkomgeving. Aan het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed zijn hoge kosten verbonden. De heer Klein wacht de verdere ontwikkelingen af.

De Franse en Duitse jeugd spreekt steeds beter Engels. Daarmee is die taal, naast het Nederlands, vele malen belangrijker. De heer Klein is het ook eens met de wethouder dat je de scholen niet moet opleggen wat wel en niet te doen. Dat geldt ook voor het voorstel van de PVV over dialectonderwijs. Lokaal Sittard-Geleen-Born steunt het voorstel van FVD over de aanbesteding Glanerbrook. Het is überhaupt jammer dat het college er zo over denkt. Zolang er nog niet voldoende onderdak is voor alle inwoners en niet alle scholen goede huisvesting hebben, blijft de fractie terughoudend bij het teruggeven van geld aan de inwoners. De wethouder heeft aangegeven dat er bij de betaling van de grafrechten al mogelijkheden zijn voor een betalingsregeling, echter pas na tien jaar. Daarom zal Lokaal Sittard-Geleen-Born de motie hierover steunen. Spreker herhaalt zijn verzoek om de opbrengsten uit de hondenbelasting ook voor dat doel in te zetten.

Mevrouw **Joosten** (VVD) merkt op dat hondenbezitters een aantal jaren geleden boos waren over de verhoging van de hondenbelasting. Daarop hebben veel fracties aangegeven dat die belasting, net als in veel andere gemeenten in Nederland, moet worden afgeschaft. Echter, nu er geld voor is, trekken ze zich terug. Dat is niet uit te leggen aan de inwoners.

De heer **Renet** (SPA) is altijd tegen de algehele afschaffing van de hondenbelasting geweest. Alleen gezinnen met één hond zouden vrijstelling mogen krijgen.

Mevrouw **Joosten** (VVD) vraagt de fracties om haar amendement te steunen, zeker omdat de wethouder heeft toegezegd onderzoek te doen naar een algehele afschaffing. Ze begrijpt de reactie van de wethouder op haar motie over harmonisatie van de parkeertarieven (om dat mee te nemen in het integraaldebat hierover) en trekt het voorstel in.

Het is inderdaad aan de scholen om te kiezen voor onderwijs in talen, maar België en Duitsland zijn nabij. Veel kinderen gaan na de middelbare scholen naar Maaseik of gaan later in Duitsland werken. Daarmee is taalles belangrijk voor de kinderen in het primair onderwijs in deze regio. Zij is zelf onderwijzeres en deelt mee dat de kinderen les in het Frans leuk vinden. Zij zullen er later zeker plezier van hebben.

De VVD steunt niet de motie crisisnoodopvang, want afspraak is afspraak. De fractie twijfelt over de motie over de gemeentevlag, want dat vraagt weer om beleidsregels met onder meer wanneer de vlag wel en niet moet/mag worden gebruikt. De geraamde 1000 euro voor dit voorstel is dan ook wellicht te weinig. Spreekster stelt voor om eerst te spreken over een nieuwe naam voor de gemeente.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) stelt opnieuw vast dat het college handelt in strijd met wet- en regelgeving, nu echter niet vanwege een fout, maar vanwege een doelbewuste keuze om de wet te overtreden. Daarmee geeft het college niet het goede voorbeeld. Dat schaadt het vertrouwen in overheid. De reactie van de wethouder was verontrustend. FVD stelt voor om er in de toekomst in dergelijke gevallen een raadsdebat over te organiseren. De fractie dient dan ook samen met de Stadspartij en SPA een motie met dat verzoek in.

De heer **Brouwers** (CDA) heeft er moeite mee dat in de motie staat dat het college doelbewust in strijd met wet- en regelgeving handelt. Daarmee suggereert de fractie dat het college van plan is om dat altijd doen. Daarvan neemt het CDA afstand.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) benadrukt dat de portefeuillehouder zelf heeft aangegeven bewust te hebben gehandeld; daarmee is het doelbewust onrechtmatig handelen. Het is haar controlerende taak als volksvertegenwoordiger om het college daarop aan te spreken. Het is opmerkelijk dat het CDA vindt dat het college de wet niet overtreedt.

FVD stemt voor het voorstel van het CDA Straatje erbij en voor het amendement van de VVD over de hondenbelasting. Spreekster vindt het vreemd dat de partijen die er destijds voor waren, er nu tegen stemmen. Het gaat om een bedrag van slechts 400.000 euro.

Mevrouw **Schenk** (PIT) vindt het afschaffen van de hondenbelasting ook een cadeautje voor de inwoners. FVD heeft in de eerste termijn de uitgave van 160.000 euro voor mensen in nood zelf als cadeau betiteld.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) legt uit dat het geld voor de hondenbelasting eerder van de burgers was. De gemeente heeft dat met een bepaald doel geïnd. Dat is echter achterhaald, want het geld wordt veelal niet aan dat doel besteed. Met de 160.000 zouden leuke nieuwe, niet strikt noodzakelijk, projecten worden gefinancierd. Dat zijn dan inderdaad cadeautjes.

Mevrouw **Schenk** (PIT) vindt dat het een kwestie is van prioriteiten stellen. Verder heeft de wethouder goed uitgelegd waarom de afschaffing niet mogelijk is.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) vindt dat de gemeente het bedrag van 160.000 euro niet inzet voor de uitvoering van haar kerntaken.

FVD steunt de motie van de Stadspartij over de grafrechten, maar het verzoek voor kwijschelding niet. De fractie steunt ook de motie van de PVV over dialectonderwijs.

Mevrouw **Schenk** (PIT) is tegen een onderzoek naar verlenging van de crisishulpverlening, want de overheid moet haar afspraken nakomen. De fractie is voor het verder aanhalen van de Europese samenwerking en voor een intercity van Eindhoven naar Aken. Het voorstel over de Greendeal gaat de fractie te ver. Het voorstel voor een gemeentevlag komt te vroeg, want mevrouw Schenk vindt dat er nog niet voldoende eensgezindheid is in deze gemeente.

De heer **Pi Van de Venne** (D66) vindt het voorstel juist een mooie stap richting eensgezindheid.

Mevrouw **Schenk** (PIT) is van mening dat een voorwerp niet zal leiden tot eensgezindheid. Bovendien brengt het voorstel, zoals de VVD schetste, veel problemen met zich mee.

De heer **Brouwers** (CDA) vraagt mevrouw Schenk naar een route om te komen tot meer eensgezindheid in de gemeente.

Mevrouw **Schenk** (PIT) legt uit dat eensgezindheid ontstaat als je met elkaar een relatie aangaat. Zo is met de oktoberfeesten sprake van verdergaande verbroedering. Maar in Geleen zijn nog steeds mensen die het woord Sittard niet kunnen uitspreken en er zijn veel mensen in Sittard die nooit naar Geleen gaan.

De heer **Brouwers** (CDA) weet dat die gedachten en opvattingen zeker niet leven onder jongeren in de gemeente en vraagt PIT om ook hen tegemoet te komen.

Mevrouw **Schenk** (PIT) is voor het voorstel over de sociale huurwoningen en het voorstel van het CDA over het straatje. De fractie is tegen het voorstel over de hondenbelasting, dient het voorstel

over de Tripoolsamenwerking mede in en is voor het voorstel voor verduurzaming voor maatschappelijk vastgoed. De fractie is ook voor het voorstel voor buurtaalonderwijs. Het tekort aan onderwijspersoneel zou de uitvoering kunnen bemoeilijken, maar taalonderwijs is van groot belang voor de ontwikkeling. PIT is ook voorstander van dialectonderwijs. De Stadspartij stelt voor om de inwoners 4,7 miljoen euro terug te geven. PIT pleit er echter voor, mede gezien de verwachte problemen op dat vlak, om voorzichtig en verstandig om te gaan met de financiën van de gemeente. De fractie is tegen het amendement van de grafrechten, maar is voor de motie. Wat betreft de motie van FVD gaat mevrouw Schenk mee in de uitleg van de wethouder met een goede reden om af te wijken.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) merkt op dat de ozb in Sittard-Geleen in vergelijking met andere gemeenten erg hoog is. Vindt PIT dat aanvaardbaar?

Mevrouw **Schenk** (PIT) legt uit dat dit het gevolg is van eerder gemaakte keuzes. Dat wil niet zeggen dat je nu Sinterklaas moet gaan spelen, zeker gezien de waarschuwingen voor de toekomst met een ravijnjaar in het vooruitzicht.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) deelt mee dat de wethouder erkent dat hij onrechtmatig heeft gehandeld. Vindt PIT het aanvaardbaar dat een gemeente de wet overtreedt?

Mevrouw **Schenk** (PIT) herhaalt de woorden van de wethouder dat gaandeweg het proces er nieuwe situaties zijn ontstaan. Het was niet zijn intentie om de wet overtreden, maar gezien de nieuwe situatie is hij praktisch te werk gegaan. Zij beaamt dat dit niet de schoonheidsprijs verdient, maar hierbij is sprake van omstandigheden die de overtreding enigszins rechtvaardigen. Als FVD dat niet acceptabel vindt, moet zij daarvoor een motie van wantrouwen indienen.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) heeft de wethouder duidelijk horen zeggen dat hij dat met de wetenschap van nu niet anders zou hebben gedaan. Zij vindt dat de raad een sterk signaal moet afgeven en deze handeling moet afkeuren. Verder wordt in een motie gevraagd om dit vooraf aan de raad voor te leggen. Wat is daarop tegen?

Mevrouw **Schenk** (PIT) vindt de motie zwart-wit. Daarin staat dat er doelbewust iets gedaan is wat wettelijk niet mag. Zij is van mening dat het slechts niet integer is.

De heer **Renet** (SPA) stelt vast dat veel fracties de wethouder iets anders hebben horen zeggen dan FVD. Hij stelt daarom voor om de geluidsband opnieuw te beluisteren en er daarna verder over te spreken.

De heer **Boonen** (GOB) heeft niet kunnen reageren op de motie. Ook het college heeft daar nog geen gelegenheid toe gehad.

De **voorzitter** geeft na een schorsing aan dat de wethouder in zijn eerste termijn heeft gezegd dat het college vanuit het oogpunt van doelmatigheid gekozen heeft voor het vermeende onrechtmatige traject.

De heer **Boonen** (GOB) deelt mee dat zijn fractie niet geheel bekend is met Europese aanbestedingsregels. Ook moet de accountant er nog naar kijken. Daarom stelt hij voor om de behandeling van deze motie uit te stellen.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) verwijst naar pagina 42 van de 2e rapportage met uitleg over de overtreding van de aanbestedingsregels. Daaruit blijkt dat de aanbestedingsregels zijn overtreden.

De **voorzitter** is het met de heer Boonen eens dat ook de bevindingen van de accountant belangrijk zijn.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) wil toch, samen met de mede-indieners, de motie in stemming brengen.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) vervolgt met zijn tweede termijn, de discussie met de fractie van PIT. Hij heeft moeite met het woord ravijnjaar (2026), want veel mensen weten nu al niet of ze

hun rekeningen over 2024 en 2025 wel kunnen betalen. Zij zijn gebaat bij een bijdrage van de gemeente.

Mevrouw **Schenk** (PIT) benadrukt dat haar fractie altijd tegen luxe zaken, bijvoorbeeld de nieuwe gevel van het stadhuis van Sittard, heeft gestemd. Met de besparing kunnen deze mensen tegemoet worden gekomen. Daarnaast doet de fractie een beroep op het Rijk om daar ook iets aan te doen.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) blijft van mening verschillen met mevrouw Schenk. Hij kondigt aan de motie van PIT wel te steunen. Hij heeft er verder moeite mee dat het schrappen van de hondenbelasting een cadeautje is. Hij benadrukt dat een hond in een gezin belangrijk kan zijn en vindt dat de gemeente hun tegemoet moet komen.

Mevrouw **Schenk** (PIT) herinnert de heer Paauwe eraan dat de raad eerder besluiten heeft genomen over projecten die miljoenen euro's extra's kosten. PIT heeft daar altijd tegen gestemd. De gemeente moet wijs en verstandig met het geld omgaan richting 2026. PIT kiest voor zuinigheid.

De heer **Paauwe** (Stadspartij) vindt dat mevrouw Schenk dat verkeerd ziet. Het gaat om een bedrag van slechts 400.000 euro.

De heer **Boonen** (GOB) stelt nogmaals aan de orde om het college om een reactie te vragen op de motie van FVD.

De **voorzitter** stelt vast dat de raad nu wel instemt met een reactie van het college.

Wethouder **Geilen** herhaalt dat hij het besluit heeft genomen uit oogpunt van doelmatigheid en dat hij zich ervan bewust was dat dat onrechtmatig was. Hij legt uit dat in grote projecten veel zaken met elkaar en in verschillende fases moeten worden afgewogen. Soms is doelmatigheid en doeltreffendheid dan sterker dan onrechtmatigheid. Daar moet het college vervolgens wel verantwoording over afleggen. Dat is ook gebeurd. Ook is er nagedacht over hoe dergelijke situaties in de toekomst kunnen worden voorkomen. Ook dat is gerapporteerd.

De motie roept op om in de toekomst wederom niet meer doelbewust onrechtmatig te handelen. Termen als wederom en doelbewust (met het doel de wet overtreden) zijn insinuaties waardoor het college sowieso de motie ontraadt. Dat doet geen recht aan de wens om het project doelgericht en doelmatig uit te voeren. Voor het college betekent doelbewust: met het doel van het project voor ogen. Dat is iets anders dan de motie insinueert.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) wil met haar motie slechts voorkomen dat dit soort zaken zich in de toekomst weer voordoen. Zij vindt het kwalijk dat de wethouder doelmatigheid boven rechtmatigheid stelt. Daaruit concludeert zij dat de wethouder doelbewust de wet wilde overtreden. Zij zegt toe de motie aan te passen en op te nemen dat de wethouder in de wetenschap was de wet te overtreden. Zij bedoelt verder in de motie met wederom nogmaals en zegt toe ook die passage opnieuw te formuleren.

Wethouder **Geilen** is het eens met de term 'in de wetenschap'. Dat komt overeen met zijn opvattingen over de gang van zaken. Hij benadrukt verder dat de raad van het college mag verwachten dat het in de toekomst rechtmatig handelt. Er kunnen zich echter situaties voordoen, waarbij dat ondoelmatig is. Dat wordt dan, net als deze keer, aan de raad gerapporteerd.

De **voorzitter** vraagt op welke manier de indieners van de motie – vooraf – over dergelijke zaken willen debatteren. Het gaat vaak om vertrouwelijke zaken die niet in de openbaarheid besproken kunnen worden.

De heer **Raven** (Stadspartij) weet dat dergelijke zaken in het verleden wel besproken zijn in het fractievoorzittersoverleg of het seniorenconvent. Waarom is dat in dit geval niet gebeurd? Hij merkt verder op dat dit een gevoelige kwestie is. Het gaat om een bedrag van miljoenen euro's. Dan moet je uiterst terughoudend zijn om van de gangbare procedures af te wijken. Hij vraagt verder om informatie over de inhoud van de afspraken.

Wethouder **Geilen** verwijst daarvoor naar de collegenota. Daar is alles in opgenomen. Voor informatievoorziening aan de raad verwijst hij naar de Regeling grote projecten. Daar is aan voldaan met de 2^e rapportage.

De heer **Raven** (Stadspartij) vraagt om informatie over de reden van het besluit.

Wethouder **Geilen** stelt voor om zaken die in het fractievoorzittersoverleg of in het seniorenconvent moeten worden besproken, vast te leggen in procesafspraken met aandacht voor vertrouwelijkheid. Hij merkt daarbij op dat enkele fracties tegen het bespreken van zaken in vertrouwelijkheid zijn.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) wil met de motie bewerkstelligen dat het college in de toekomst daadwerkelijk niet meer onrechtmatig handelt. Zij stelt verder voor dat het college in een openbare vergadering openheid van zaken geeft zonder in te gaan op vertrouwelijke zaken, wellicht later in een besloten vergadering. Dat vindt zij zuiverder dan daar achteraf over te rapporteren.

Wethouder **Geilen** vindt dat de discussie te beperkt wordt als er geen vertrouwelijke zaken op tafel mogen komen.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) geeft mondeling een overzicht van de aangekondigde aanpassingen in de motie: roept het college op om in de toekomst niet, in de wetenschap dat geldende wet- en regelgeving worden overtreden, in strijd met de wet te handelen, dan wel op zijn minst voorafgaand een raadsdebat te organiseren als dergelijke situaties zich dreigen voor te doen.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) vindt deze werkwijze de verkeerde route en stelt voor om de motie gewoon in stemming te brengen.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) vindt dat fracties in de gelegenheid moeten zijn om het debat goed te voeren en dat de boodschap voor het college helder moet zijn.

Wethouder **Geilen** blijft moeite houden met het voorstel voor een raadsdebat en ontraadt daarom de motie.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) stelt daarop voor om de term raadsdebat te vervangen door fractievoorzittersoverleg.

Mevrouw **Lotfy** (FVD) stemt daarmee in.

De **voorzitter** stelt vast dat de verwarring alsmar toeneemt en staat deze wijziging niet meer toe. Hij sluit de beraadslagingen.

Besluitvorming

De **voorzitter** deelt mee dat er een besluit moet worden genomen over de programmabegroting, de 2e rapportage en de belastingmaatregelen. Verder zijn er moties en amendementen ingediend. Hij geeft aan dat hij in het algemeen zal mee stemmen met zijn fractie. Als hij daarvan afwijkt, zal hij dat kenbaar maken.

Amendement D66 op de programmabegroting, aanhalen netwerken binnen de Europese unie

De **voorzitter** geeft ruimte voor de hoogstnoodzakelijke, nog niet genoemde, stemverklaringen.

De **voorzitter** stelt vast dat het amendement wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA. Tegen zijn de fracties van de Stadspartij, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV.

Programmabegroting

De **voorzitter** stelt vast dat het raadsvoorstel wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA. Tegen zijn de fracties van de Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV.

Moties over de programmabegroting

Motie GroenLinks/PvdA, onderzoek draagvlak voor verlenging van de noodopvang Zurichstraat

De heer **Pi Van de Venne** (D66) is altijd voorstander geweest van een permanente en structurele oplossing. Een overheid moet betrouwbaar zijn, maar dat moet samen gaan met een responsieve overheid. Daarom steunt de fractie deze motie.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt verworpen. Voor het voorstel zijn de fracties van GroenLinks/PvdA en D66. De overige fracties zijn tegen.

Motie PIT, onzekerheden met betrekking tot het gemeentefonds

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, GroenLinks/PvdA, D66, de PVV en het CDA. Tegen zijn de fracties van de SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born en FVD.

Motie D66, intercity tussen Eindhoven en Aken

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, D66, Lokaal Sittard-Geleen-Born en het CDA. Tegen zijn de fracties van de PVV en FVD.

Motie D66 en GroenLinks/PvdA, lokale greendeal Sittard-Geleen voor uitvoering van de RES

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, GroenLinks/PvdA en D66. Tegen zijn de fracties van PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD, de PVV en het CDA.

Motie D66, gemeentevlag een gemeentewapen Sittard-Geleen

De heer **Pi Van de Venne** (D66) deelt mee dat deze motie mede wordt ingediend door het CDA. Dat is een mooie verbinding tussen oppositie en coalitie.

De heer **Klaassen** (PVV) spreekt niet in de microfoon.

De **voorzitter** herhaalt dat de PVV voorstander is van de motie.

Hij stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, SPA, GroenLinks/PvdA, D66, de PVV en het CDA. Tegen zijn de fracties van PIT, de VVD, de Stadspartij, Lokaal Sittard-Geleen-Born en FVD.

Motie GroenLinks/PvdA, sturen op meer sociale huurwoningen

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, D66, Lokaal Sittard-Geleen-Born, de PVV en het CDA. Tegen zijn de fracties van de VVD en FVD.

Motie CDA, straatje erbij in de gemeentekernen

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) staat vierkant achter het voorstel.

De heer **Klaassen** (PVV) steunt de motie. De motie komt echter tien jaar te laat.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, GroenLinks/PvdA, D66, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD, de PVV en het CDA. Tegen is de fractie van SPA.

Motie VVD, versterking Tripool-samenwerking

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA. Tegen zijn de fracties van SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV.

Motie GOB, verduurzamen maatschappelijk vastgoed

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA. Tegen zijn de fracties van Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV.

Motie D66, buurtaalonderwijs Duits en Frans

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt verworpen. Voor het voorstel zijn de fracties van PIT, de VVD, de Stadspartij, GroenLinks/PvdA en D66. Tegen zijn de fracties van GOB, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD, CDA en de PVV.

Motie PVV, dialectonderwijs op basisscholen

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) gunt de heer Klaassen de enige unaniem aangenomen motie van deze avond.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie inderdaad unaniem wordt aangenomen.

Amendementen op de 2^e programmarapportage

Amendement Stadspartij

De heer **Raven** (Stadspartij) stemt uiteraard voor dit amendement. Hij benadrukt dat de opmerking over Sinterklaas hier niet van toepassing is.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt verworpen. Voor het voorstel zijn de fracties van de Stadspartij, SPA, FVD en de PVV. Tegen zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, GroenLinks/PvdA, D66 Lokaal Sittard-Geleen-Born en het CDA.

2^e programmarapportage

De heer **Raven** (Stadspartij) kan met deze uitslag van de stemming over het amendement niet voor het voorstel stemmen.

De heer **Renet** (SPA) sluit zich daarbij aan.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, de VVD, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA. Tegen zijn de fracties van PIT, de Stadspartij, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV.

Moties bij de 2^e programmarapportage

Moties FVD, aanbesteding

De heer **Brouwers** (CDA) stemt tegen het voorstel. Voor de reden verwijst naar de paragraaf over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording van de VNG. Daar staat dat er zich omstandigheden kunnen voordoen om bewust af te wijken van wet- en regelgeving, bijvoorbeeld als doelmatigheid zwaarder weegt dan rechtmatigheid.

De heer **Klaassen** (PVV) stelt vast dat wat in de motie staat, overeenkomt met de uitspraken van de wethouder. Daarom zal de fractie de motie steunen.

De heer **Klein** (Lokaal Sittard-Geleen-Born) vindt dat het college onrechtmatig handelen vooraf met de raad moet communiceren. Daarom is de motie nodig.

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) steunt de motie niet, onder andere vanwege de onzorgvuldigheid waarmee deze belangrijke motie te elfder ure is opgesteld. Daar moet je eerst goed over nadenken, onder andere over de rolverdeling tussen het dagelijks bestuur (het college) en het algemeen bestuur (de raad). Met deze gang van zaken kan de fractie de motie niet steunen.

De heer **Renet** (SPA) vindt dat het college zich aan de wet moet houden, ook al biedt de VNG een alternatief.

De heer **Boonen** (GOB) sluit zich aan bij de bijdrage van GroenLinks/PvdA. Verder vindt hij het overbodig om op te roepen om de wet na te leven. Hij ziet uit naar het aangekondigd forum om dit soort dingen te bespreken.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt verworpen. Voor zijn de fracties van de Stadspartij, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV. Tegen het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, de VVD, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA.

Amendementen op de belastingmaatregelen

Amendement Stadspartij, belasting grafrechten 2024

De **voorzitter** stelt vast dat het amendement wordt verworpen. Voor zijn de fracties van de VVD, de Stadspartij, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born en de PVV. Tegen het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, GroenLinks/PvdA, D66, FVD en het CDA.

Amendement VVD, afschaffen hondenbelasting

De **voorzitter** stelt vast dat het amendement wordt verworpen. Voor zijn de fracties van de VVD, de Stadspartij, FVD en de PVV. Tegen het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, SPA, GroenLinks/PvdA, D66, Lokaal Sittard-Geleen-Born. En het CDA.

Raadsvoorstel Belastingmaatregelen

De heer **Paauwe** (Stadspartij) stemt tegen het voorstel, omdat hiermee geen lastenverlichting komt voor de inwoners in 2024.

De heer **Renet** (SPA) sluit zich daarbij aan.

De **voorzitter** stelt vast dat het raadsvoorstel wordt aangenomen. Voor het voorstel zijn de fracties van GOB, PIT, GroenLinks/PvdA, D66 en het CDA. Tegen zijn de fracties van de VVD, de Stadspartij, SPA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV.

Motie Stadspartij, grafrechten

De heer **Kubben** (GroenLinks/PvdA) stemt voor de motie. Hij deelt mee dat zijn fractiegenoot de heer Schipper voor de laatste keer zal deelnemen aan de stemming.

De **voorzitter** stelt vast dat de motie wordt verworpen. Voor zijn de fracties van PIT, de VVD, de Stadspartij, SPA, GroenLinks/PvdA, Lokaal Sittard-Geleen-Born, FVD en de PVV. Tegen het voorstel zijn de fracties van GOB, D66 en het CDA.

10. Sluiting

De **voorzitter** bedankt iedereen voor zijn of haar inbreng, sluit om ongeveer 24.00 uur de vergadering en wenst iedereen wel thuis.

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Sittard-Geleen van 13 december 2023.

de griffier

mr. N.A.P.G. Bisschoff

de voorzitter

mr. J.Th.C.M. Verheijen